

1. תלמוד בבלי מסכת תענית דף ב. משנה/משינה. מאימתי מזכירין גבורות גשמים? רבי אליעזר אומר: מיום טוב הראשון של חג. רבי יהושע אומר: מיום טוב האחרון של חג. אמר לו רבי יהושע: הואיל ואין הגשמים אלא סימן קללה בחג, למה הוא מזכיר? - אמר לו רבי אליעזר: אף אני לא אמרתי לשאול, אלא להזכיר משיב הרוח ומוריד הגשם בעונתו. - אמר לו: אם כן לעולם יהא מזכיר! אין שואלין את הגשמים אלא סמוך לגשמים.
- MISHNA From when, i.e., from which date, does one begin to mention the might of the rains** by inserting the phrase: He makes the wind blow and rain fall, in the second blessing of the *Amida* prayer? **Rabbi Eliezer says:** The phrase is inserted from the first Festival day of the festival of *Sukkot*. **Rabbi Yehoshua says:** From the last Festival day of the festival of *Sukkot*. **Rabbi Yehoshua said to Rabbi Eliezer:** Since rain is nothing other than a sign of a curse during the festival of *Sukkot*, as rainfall forces Jews to leave their *sukkot*, why should one mention the might of rain during this period? **Rabbi Eliezer said to him:** I too did not say that it is proper to request rain at this time, but it is proper only to mention the phrase: **He makes the wind blow and rain fall, in its due time.** **Rabbi Yehoshua said to him:** If so, i.e., if reciting the phrase does not constitute a request for rain, one should always mention rain, even in the summer. The mishna states a general principle: **One requests rain only immediately preceding the rainy season.**
2. תלמוד בבלי מסכת תענית דף י. משנה. בשלשה במרחשון שואלין את הגשמים. רבן גמליאל אומר: בשבעה בו, חמשה עשר יום אחר החג, כדי שגיע אחרון שבישראל לנהר פרת. גמרא. אמר רבי אלעזר: הלכה כרבן גמליאל. תניא, חנניה אומר: ובגולה עד ששים בתקופה. אמר רב הונא בר חייא אמר שמואל: הלכה כחנניה.
- MISHNA On the third of the month of Marḥeshvan** one starts to request rain by inserting the phrase: And give dew and rain, in the blessing of the years, the ninth blessing of the *Amida*. **Rabban Gamliel says:** One starts to request rain on the seventh of Marḥeshvan, which is fifteen days after the festival of *Sukkot*. **Rabban Gamliel explains** that one waits these extra four days so that the last pilgrim of the Jewish people, who traveled to Jerusalem on foot for the Festival, can reach the Euphrates River without being inconvenienced by rain on his journey home. **GEMARA Rabbi Elazar said:** The *halakha* is in accordance with the opinion of **Rabban Gamliel**, that one does not begin to request rain until the seventh of Marḥeshvan. It is taught in a *baraita* that **Ḥananya says:** And in the Diaspora one does not begin to request rain until sixty days into the season, i.e., sixty days after the autumnal equinox. **Rav Huna bar Ḥiyya said that Shmuel said:** The *halakha* is in accordance with the opinion of **Ḥananya**.
3. תלמוד בבלי מסכת יומא דף נג: ומתפלל תפלה קצרה בבית החיצון. מאי מצלי... ולא תכנס לפניך תפלת עוברי דרכים.
- The mishna taught: **And the High Priest recites a brief prayer in the outer chamber.** The Gemara asks: **What does he pray... and let not the prayer of travelers enter Your presence** when they pray for the rain to stop on their travels.
4. שולחן ערוך אורח חיים הלכות תפלה סימן קיז סעיף א - ברכת השנים, צריך לומר בה בימות הגשמים: ותן טל ומטר, ומתחילין לשאול מטר בחוצה לארץ בתפלת ערבית של יום ס' אחר
- תקופת תשרי... ובארץ ישראל מתחילין לשאול מליל ז' במרחשון, ושואלין עד תפלת המנחה של ערב יום טוב הראשון של פסח, ומשם ואילך פוסקין מלשאול.
- סעיף ה - אם לא שאל מטר, ונזכר קודם שומע תפלה, אין מחזירין אותו, ושואל בשומע תפלה... ואם לא נזכר עד אחר שומע תפלה, אם לא עקר רגליו, חוזר לברכת השנים; ואם עקר רגליו, חוזר לראש התפלה; ואם השלים תפלתו ואינו רגיל לומר תחנונים אחר תפלתו, אעפ"י שעדיין לא עקר רגליו, כעקורים דמי; ואם נזכר אחר שחתם שומע תפלה, קודם שהתחיל רצה, נראה שאומר ותן טל ומטר, ואחר כך אומר רצה.
5. שולחן ערוך אורח חיים הלכות תפלה סימן קיד סעיף ח - בימות החמה, אם נסתפק אם הזכיר מוריד הגשם אם לא, עד ל' יום בחזקת שהזכיר הגשם, וצריך לחזור. הגה: וה"ה לדין דאין מזכירין טל בימות החמה, אם נסתפק לו אם אמר מוריד הגשם בימות הגשמים, כל ל' יום, חוזר, דודאי אמר כמו שרגיל והרי לא הזכיר לא טל ולא גשם; לאחר ל' יום אינו חוזר (ד"ע).
- סעיף ט - אם ביום ראשון של פסח אומר ברכת אתה גבור עד מוריד הטל צ' פעמים, כנגד ל' יום שאומר אותו ג' פעמים בכל יום, משם ואילך אם אינו זוכר אם הזכיר גשם הרי הוא בחזקת שלא הזכיר גשם, ואינו צריך לחזור. הגה: וכן לדין, אם אמר עד מכלכל חיים בלא משיב הרוח ומוריד הגשם שמזכירין בימות הגשמים, וכן אם אמר בשמע"צ צ' פעמים אתה גבור עד מוריד הגשם, אם נסתפק אח"כ אם הזכיר או לא, חזקה שהזכירו (ד"ע).
6. משנה ברורה סימן קיד (לט) ברכת אתה גבור - ובספר שולחן שלמה כתב דיתחיל מן מחיה מתים אתה ולא מן אתה גבור שלא יאמר השם לבטלה ואם יבוא לשנות הזכרת השם ניוחש שיבוא לשנות אח"כ מפני ההרגל גם בתפלה:
- (מ) עד מוריד הטל - ועד בכלל והיינו לבני ספרד שנוהגין להזכיר טל בימות החמה ולדין עד מכלכל חיים ועד בכלל וכדלקמן בהג"ה וטעם כ"ז דבזה כבר הורגל לשונו לומר כהלכה ע"כ הוא הדין לענין שאלה אם אמר צ' פעמים ברכת השנים עד אחר תיבת ותן ברכה בימות החמה או עד אחר תיבת ותן טל ומטר בימות הגשמים די ולא יתחיל מתחלת ברך עלינו רק מואת כל מיני תבואתה וכו':
7. הליכות שלמה, הלכות תפלה, פרק ח' יח. שאל טל ומטר אחרי החג קודם ז' בחשון, אינו חוזר. יט. בן א"י היוצא לחו"ל לפני ז' חשון ודעתו לחזור לאר"י בימות הגשמים, או שאין בדעתו לחזור בתוך השנה אלא שאשתו ובניו נשאר באר"י, שואל טל ומטר מז' חשון בברכת שומע תפלה... כ. בן א"י היוצא לחו"ל לאחר ז' חשון קודם שמלאו ששים יום לתקופה, מכיון שהתחיל לשאול טל ומטר בברכת השנים בהיותו באר"י ימשיך לשאול בברכת השנים גם בהיותו בחו"ל. כא. בן חו"ל הנמצא באר"י ובדעתו לחזור לאחר ששים יום לתקופה, שואל טל ומטר בברכת השנים מז' חשון, ואם בדעתו לחזור בתוך זמן זה ישאל בשומע תפלה, כל זמן שהוא בארץ ישראל.